

Stanowisko

strony pracowników i strony pracodawców

Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy Rady Dialogu Społecznego z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie objęcia przedsiębiorstw i branż szczególnie narażonych na wzrost kosztów energii i paliw programem wsparcia w ramach i na zasadach ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024.

Na podstawie art. 30a w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1

W związku z opublikowaniem rządowego programu pomocy na rok 2022 pn. „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej”, strona pracowników i strona pracodawców Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy Rady Dialogu Społecznego wskazuje, że zakresem realizacji tego programu wsparcia przedsiębiorców nie zostały objęte przedsiębiorstwa branży wyrobów metalowo-łożyskowych oraz podmioty z obszaru ochrony zdrowia – podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą będące przedsiębiorcami, aptekami, laboratoriami diagnostycznymi, hurtowniami farmaceutycznymi, producentami leków, API i wyrobów medycznych oraz podmioty z branży telekomunikacyjnej. Pomocą dla przedsiębiorców energochłonnych nie zostali także objęci mali i średni przedsiębiorcy, którzy również jak duże przedsiębiorstwa, są narażone na negatywne skutki wzrostu kosztów energii i paliw. W szczególności dotyczy to wszystkich przedsiębiorców z branży gastronomicznej, piekarniczej, cukierniczej oraz meblarskiej, którzy jednocześnie są często firmami rodzinnymi o polskim kapitale.

Strona pracowników i strona pracodawców Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy Rady Dialogu Społecznego zauważa także, że określone w programie kryteria uniemożliwiają uzyskanie wsparcia wielu przedsiębiorstwom energochłonnym, które spełnią kryterium zwiększonych kosztów zakupu energii, ale nie wykażą odpowiedniego kodu PKD lub sprzedaży produktów o kodach PRODCOM albo nie wykażą co najmniej 50% wartości produkcji lub dochodu w ww. kodach. Dlatego strona pracowników i strona pracodawców Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy Rady Dialogu Społecznego zwraca się do Rządu z apelem o objęcie programem wsparcia, tych przedsiębiorstw, ponieważ to rozwiązanie będzie służyć ochronie krajowego potencjału gospodarczego i miejsc pracy.

Sektory te i w szczególności działające w nich duże przedsiębiorstwa mają szczególne znaczenie dla gospodarki, zatrudnienia i stabilności rynku krajowego. Obserwowany drastyczny wzrost kosztów energii i paliw sprawia, że wiele przedsiębiorstw, pozbawionych wsparcia, będzie zmuszonych do ograniczenia produkcji, co spowoduje brak dostępności ich produktów na rynku. W ich miejsce nastąpi import tanich produktów z krajów spoza Europy, w których koszty gazu i energii są często znacznie niższe. W przypadku dalszego spadku popytu na krajowe wyroby, ze względu na niską konkurencyjność cenową, może nastąpić postępujący spadek produkcji i w konsekwencji zatrudnienia, przy czym w niektórych przedsiębiorstwach doszło już do redukcji zatrudnienia lub zapowiedziano zwolnienia grupowe.

Wymaga podkreślenia, że obecnie proponowana skala programu pomocy przedsiębiorcom jest relatywnie niewielka względem występujących potrzeb, co rodzi ryzyko mniejszej konkurencyjności polskich przedsiębiorców względem przedsiębiorców mających siedzibę za granicą. Negatywnie należy ocenić także występujące opóźnienia w realizacji obecnie przyjętego programu, co uniemożliwia przedsiębiorcom uwzględnienie pomocy w toku bieżącego prowadzenia działalności gospodarczej.

Ponadto należy podkreślić, iż efektywne funkcjonowanie polskiego sektora ochrony zdrowia uzależnione jest w pełni od niezawodnej pracy elementów publicznej infrastruktury krytycznej. Dostęp do źródeł energii elektrycznej stanowi warunek konieczny do sprawnego funkcjonowania – zarówno podmiotów leczniczych, jak i szeregu innych przedsiębiorstw wchodzących w skład polskiego sektora ochrony zdrowia. Natomiast za utrzymanie infrastruktury krytycznej, takich jak łączność czy sieci teleinformatyczne, odpowiedzialne są podmioty z branży telekomunikacyjnej, które także zostały pominięte w rządowym programie.

Należy podkreślić, że problemy finansowe dużych przedsiębiorstw, bezpośrednio przełożą się na sytuację wielu małych i średnich przedsiębiorców, które są zależne od zamówień realizowanych na rzecz dużych podmiotów gospodarczych. Dlatego w kontekście wsparcia przedsiębiorców należy patrzeć na cały łańcuch dostaw z uwzględnieniem roli i znaczenia dużych przedsiębiorstw w gospodarce. Takim jest na przykład przemysł poligraficzny, który jest jednym z kluczowych w obszarze usług informacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych, a należy do energochłonnego sektora biznesu. Gaz ziemny i energia elektryczna stanowią istotne surowce w produkcji poligraficznej. Sektor ten jak i wiele innych został pominięty przy tworzeniu rządowego programu pomocy na rok 2022 pn. Branża poligraficzna ma szczególne znaczenie dla polskiej gospodarki, importuje do 126 państw świata, a jej udział w światowym eksporcie wyrobów poligraficznych wynosi 7,5%. Polska poligrafia ma 23% udziału w globalnym eksporcie gazet, dzienników i czasopism.

Wsparcie potrzebne jest także dla hutnictwa szkła, firm przemysłu okrętowego, papierniczego oraz przetwórstwa gumy i tworzyw sztucznych, które w związku z wysokimi cenami energii oraz kosztów finansowania muszą zmierzyć się w dużym wzrostem kosztów operacyjnych i osłabieniem ich pozycji konkurencyjnej wobec dostawców zagranicznych.

Również mali i średni przedsiębiorcy, odgrywający istotną rolę w lokalnych społecznościach i stanowiący kluczowe ogniwo polskiej gospodarki, nie powinni zostać pozbawieni pomocy.

§2

Lista kodów PKD zawarta w Załącznik nr 1 do Stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy Rady Dialogu Społecznego stanowi jego integralną część.

§3

Stanowisko wchodzi w życie z dniem podjęcia.